

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. Název problému a jeho charakteristika

Obecně závazná vyhláška statutárního města Plzně, kterou se stanoví systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu vznikajícího na území statutárního města Plzně, včetně jeho biologicky rozložitelné složky a včetně systému nakládání se stavebním odpadem (dále jen „o systému“).

2. Konstatování současného stavu a jeho analýza

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“) definuje původce odpadů v § 4 písm. w), jako právnickou nebo fyzickou osobu oprávněnou k podnikání, při jejichž činnosti vznikají odpady, nebo právnickou osobu nebo fyzickou osobu oprávněnou k podnikání, které provádějí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadů. Pro komunální odpady vznikající na území obce, které mají původ v činnosti fyzických osob, na něž se nevztahují povinnosti původce, se za původce odpadů považuje též obec. Obec se stává původcem komunálních odpadů v okamžiku, kdy nepodnikající fyzická osoba odpady odloží na místě k tomu určeném; obec se současně stane vlastníkem těchto odpadů. Povinnosti a oprávnění obce a fyzických osob při nakládání s komunálním odpadem jsou mimo jiné stanoveny v § 17 zákona o odpadech.

Obec je původcem komunálního odpadu a má povinnosti původce a odpovědnost za tento odpad až do okamžiku převedení do vlastnictví oprávněné osobě (§ 16 odst. 4 zákona o odpadech).

Stávající způsob nakládání s komunálním odpadem je v prostředí města Plzně financován jednotlivými městskými obvody z prostředků města a občany. Městské obvody financují nakládání s tříděným, nebezpečným, objemným, biologicky rozložitelným odpadem včetně provozu sběrných dvorů, úklidu černých skládek a provozu odpadkových košů. Občané si hradí náklady spojené se směsným komunálním odpadem (tzv. zbytkovým / netříděným odpadem).

Směsný komunální odpad jako jedna ze složek komunálního odpadu (tzv. zbytkový / netříděný odpad) je svážen na území města privátními svozovými firmami. Na dodávku služby občané resp. vlastníci či správci nemovitostí uzavírají smlouvu se svozovou firmou a za tuto službu jí platí dle platných ceníků.

Město může ve své samostatné působnosti pro splnění zákonem stanovených povinností vydat obecně závazné vyhlášky „O systému nakládání s komunálním a stavebním odpadem“ a „O poplatku za komunální odpad“. Vyhláškami lze stanovit povinnosti účastníků systému, organizaci nakládání s odpadem, způsob financování a výši platby.

Podnikatelské subjekty jsou povinny jako původci odpadu nakládat s nimi v souladu se zákonem o odpadech. Pokud při své činnosti produkují odpad podobný směsnému komunálnímu odpadu, mohou na základě smlouvy s městem využít systém zavedený městem a stanovený obecně závaznou vyhláškou o systému.

Obec je oprávněna stanovit na základě zmocnění daného § 17 odst. 2 zákona o odpadech systém nakládání se stavebním odpadem, avšak obec není původcem stavebního odpadu a není tedy ze zákona o odpadech povinna (a ani oprávněna) s tímto odpadem nakládat jako jeho původce. Její zákonná role končí tím, že svou obecně závaznou vyhláškou stanoví systém nakládání se stavebním odpadem pro jednotlivé fyzické osoby a rovněž i pro právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání, neboť zde není limitována § 4 písm. b) zákona o odpadech. Fyzické osoby, fyzické osoby oprávněné k podnikání a právnické osoby jsou pak samy původci stavebního odpadu a jsou povinny nakládat s tímto odpadem v souladu se zákonem o odpadech a se systémem stanoveným příslušnou obecně závaznou vyhláškou obce. Za provoz systému nakládání se stavebním odpadem obec není oprávněna vybírat žádnou úhradu.

Usnesením ZMP č. 743 ze dne 9. 12. 2004 bylo schváleno vytvoření integrovaného systému nakládání s komunálními odpady na území města a následné kroky, které jsou nutné pro jeho realizaci.

Usnesením ZMP č. 608 ze dne 13. 11. 2008 se město Plzeň rozhodlo založit obchodní společnost Plzeňské komunální služby s.r.o. (dále jen „PKS s.r.o.“) za účelem organizování nakládání s komunálním odpadem na území města Plzně.

Usnesením ZMP č. 209 ze dne 2. 4. 2009 byl proveden další krok k realizaci integrovaného systému, kdy došlo ke změně Statutu města, mimo jiné v čl. 26 „Odpady“ byl schválen převod kompetencí na orgán s celoměstskou působností z orgánů obvodu tak, aby mohl smluvně zajistit zavedení a organizaci celoměstského systému nakládání s komunálním odpadem na území města. Do účinnosti obecně závazné vyhlášky o systému zajišťují orgány obvodu činnosti podle dosavadní úpravy čl. 26 Statutu města, s výjimkou právních úkonů souvisejících se zavedením tohoto systému. Účinnost vyhlášky je stanovena ke dni 1. září 2015, tímto dnem bude zaveden systém do praxe.

Dne 27. 7. 2009 byla uzavřena smlouva s PKS s.r.o. na zavedení a organizaci celoměstského systému nakládání s komunálním odpadem na území města. Tato společnost svými zdroji nebo prostřednictvím subdodavatelů zajistí služby, na něž byla smlouva s městem uzavřena. K 1. 10. 2013 došlo na základě usnesení ZMP č. 384 ze dne 5. 9. 2013 k úplatnému převodu 100 % obchodního podílu ve společnosti PKS s.r.o. na společnost Plzeňská teplotenská, a. s.. Od tohoto data tedy vykonává veškerá vlastnická práva nový vlastník prostřednictvím valné hromady – představenstva.

Návrh vyhlášky statutárního města Plzně, kterou se stanoví systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu vznikajícího na území statutárního města Plzně včetně jeho biologicky rozložitelné složky a včetně systému nakládání se stavebním odpadem (dále jen „vyhláška“) spočívá ve stanovení systému a povinností fyzických osob (občanů), na něž se nevztahují povinnosti původce odpadů dle zákona o odpadech.

K jednotlivým článkům vyhlášky lze konstatovat následující:

Článek 1 vyhlášky vymezuje činnosti a osoby, na které se vyhláška vztahuje.

Článek 2 vyhlášky definuje pojmy, které vyhláška používá.

Článek 3 popisuje rozdělení komunálního odpadu na jeho jednotlivé složky a definuje okamžik, od kterého jsou fyzické osoby povinny komunální odpad odděleně shromažďovat, třídít a předávat k využití

Článek 4 vyhlášky pak reaguje na skutečnost, že pokud obec ve své samostatné působnosti stanoví obecně závaznou vyhláškou systém nakládání s komunálním odpadem, je přitom povinna určit místa, kam mohou fyzické osoby odkládat komunální odpad, který produkují a zajistit místa, kam mohou odkládat nebezpečné složky odpadu.

Články 5 a 6 vyhlášky pak popisují organizaci svozu komunálního odpadu, včetně povinností vlastníka objektu. V těchto článcích se zároveň promítá názor, že nádoby je třeba umístit do prostoru domovního vybavení nebo kontejnerových stání. V případě, že se nejedná o objekt s technickým vybavením pro umístění nádob a vlastník nemá možnost umístit nádobu na svém pozemku, upravuje vyhláška i tuto možnost a připouští umístění v souladu s obecným užíváním komunikací (chodníků) dle zákona č. 13/1997 o pozemních komunikacích. Tzn., že pokud vlastníci objektů nemají povolení úřadu a užívají je v rozporu s ustanovením § 25 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, silnici nebo místní komunikaci jiným než obvyklým způsobem nebo k jiným účelům, než pro které jsou určeny, anebo nedodrží podmínky stanovené v povolení zvláštního užívání (§ 25 odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb.), může jim být za tato porušení úřadem uložena pokuta.

Zpoplatnění veřejného prostranství není s největší pravděpodobností možné, neboť zákon o místním poplatku tuto možnost nepřipouští.

Článek 7 vyhlášky stanovuje na základě zmocnění daného ustanovením § 17 odst. 2 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech systém nakládání se stavebním odpadem, avšak je důležité v této souvislosti zmínit, že obec není původcem stavebního odpadu a není ze zákona o odpadech povinna (a ani oprávněna) s tímto odpadem nakládat jako jeho původce, jak je uvedeno výše.

Návrh vyhlášky byl předložen též KŽP RMP k vyjádření, která s předloženým návrhem souhlasila na svém jednání dne 7. 5. 2014. Dále byla vyhláška předložena Právní komisi Rady města Plzně na jednání dne 27. 5. 2014 a 2.6.2014. Právní komise navrhla úpravu terminologie a sjednotila pojmy mezi vyhláškami o systému a poplatku. Dále navrhla opravu názvu článku č.5. Z textu vyhlášky bylo odstraněno i doporučené množství 28 l na osobu. Dále byl na základě podnětu náměstka primátora Ing. Šimáka přeformulován čl.5, který se týká povinností vlastníků v den svozu a umístění popelnic mimo svozové dny. Formulace byla upravena tak, aby byl jednoznačně podpořen návrh - umístění popelnic v objektech (nemovitostech).

Vyhláška byla rozeslána k připomínkování, v souladu se Statutem města, městským obvodům. Vyjádření jednotlivých obvodů:

- souhlasné stanovisko vyjádřili MO Plzeň 2-Slovany, MO Plzeň 4 – Doubravka, MO Plzeň 5 - Křimice, MO Plzeň 8 -Černice, MO Plzeň 9 - Malesice, MO Plzeň 10 Lhota
- usnesení nepřijaly MO Plzeň 3, MO Plzeň 1- Lochotín, MO Plzeň 7 - Radčice
- připomínky k textu vyhlášky mělo Zastupitelstvo MO Plzeň 5 - Křimice, které požadovalo úpravu v pojmu fyzické osoby. Tomuto návrhu nebylo vyhověno, neboť právní úprava pojmu je obsažena v zákoně 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- Nesouhlasné usnesení přijal MO Plzeň 6 -Litice

ZMP č. 353 ze dne 19. 6. 2009

ZMP č. 384 ze dne 5. 9. 2013

Usnesení KŽP č. 17/14 ze dne 7. 5. 2014

9. Závazky či pohledávky vůči městu

Tento materiál se nevztahuje k nakládání s majetkem města.

10. Příloha

Příloha č. 1 - návrh textu novely vyhlášky č. 19/2006

Příloha č. 2 - usnesení jednotlivých městských obvodů

Příloha č. 3 – Zápis z Právní komise (předložen na stůl)

Kopie z internetu